UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Vita Et Honestate Canonicorvm, Et Aliorvm Ecclesiasticorvm Specvlvm

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

An clerici tutores, vel curatores esse possint. cap.iii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-63733

Visual Library

buſlibet perſonis tale aliquid fecerit, conceſſi ... honore priuetur, & loco: ſub perpetuo quoque ... tur ergaſtulo relegatus; cui tamen communio ... ex hac vita non eſt neganda, propter Domini miſe- cordiam; qui non vult peccatoris mortem, ſed vt con- uertatur & viuat [a].

a Ezech. 18. 33.

Porrò non modò ſanguinis ſententiam dictare ... proferre, aut ſanguinis vindictam exercere ... ricorum poteſt: ſed etiam neque vbi exercetur ... eſſe, nec literas dictare, aut ſcribere pro vindi... guinis deſtinandas, nec viris ſanguinum vllis p... nec vllam chirurgiæ artem, quæ aduſtionem, ... ſionem inducit, exercere, nec purgationi aqu... tis, vel frigidæ, ſeu ferri candentis ritum cu... nedictionis, aut conſecrationis impendere po... nifacij tamē VIII. cōſtitutio permittit [c], quod ... pus, ſeu quicumque alius Prælatus, vel cleric... ctionem obtinens temporalem, ſi homicidio, ... maleficio ab aliquibus in iuriſdictione ſua com... Balliuo ſuo, aut alij cuicumque iniungat, ... veritatem inquirens, iuſtitiæ debitum exequ... gularis cenſeri non debet; quamuis ipſe Balliu... alius contra malefactores ad pœnam ſanguinis ... ſerit, iuſtitia mediante. Nam licet clericis ca... guinis agitare non liceat, eas tamen (cùm iuriſdictio- nem obtinent temporalem) debent, & poſſunt, ... irregularitatis ceſſante, aliis delegare.

Clericus chirurgiam quatenus exercere poſſit.

b c. ſententiā. d. tit. ne cler. vel monach.

Clerici an cauſas ſanguinis abſque irregularitate aliis delegare poſſint.

c c. fin. ne cler. vel mon. in 6.

An clerici tutores, vel curatores eſſe poſſint. CAP.

QVoniam ſuprà dictum eſt, clericos ſecula... negotiis ſe immiſcere non poſſe, niſi for... bus ad minorum ætatis tutelas ſiue cur... attraherentur; hic opportunè nunc diſcutiendu... quādo tutores, vel curatores eſſe debeāt, vel non. ... dum igitur triplicem eſſe tutelam [d]: alia enim ... mentaria, quādo parentes liberis impuberibus ... poteſtate habent, teſtamēto ſuo dant tutores [e]. ... tutela dicitur legitima, cùm tutor à lege datu... cum habet, cùm in teſtamento nullus eſt datus ... eſt datiua, quando neque ex teſtamento, neque ...

d gloſ. in cap. fin. diſt. 86.

e §. permiſſum. inſtit. de tutel. §. 1. in inſtitu. qui teſta. tut. dari poſſ. lib. 1.

f §. 1. in inſtit. de legit. agnat. tut. lib. 1.

diſpoſitione tutor aliquis exiſtit; ſed à iudice datur[a]. Teſtamentariã autem tutelam clerici ſuſcipere nõ poſſunt, ſicut pulchrè, & luculenter D. Cyprianus presbyteris, & diaconis, atque plebi Furnis cõſiſtentibus ſcribens his verbis demonſtrauit[b].

a §. 1. inſtit. de Attil. tutor. lib. 1.

b epiſt. 9. lib. 1. & c. Cyprianus, & 3. ſequen. 21. q. 3. c. neque. diſt. 88.

Grauiter commoti ſumus ego, & collegæ mei, qui præſentes aderant, & compresbyteri, qui nobis aſſiſtebant, fratres chariſſimi, cùm cognouiſſemus quod Geminius Victor frater noſter de ſeculo decedens Geminiũ Fauſtinum presbyterum tutorem teſtamẽto ſuo nominauerit, cùm iam pridẽ[c] in cõcilio Epiſcoporum ſtatutum ſit, ne quis de clericis, & Dei miniſtris tutorẽ, vel curatorẽ teſtamento ſuo conſtituat, cùm ſinguli diuino ſacerdotio honorati, & cũcti in clericali miniſterio cõſtituti nõ niſi altari, & ſacrificiis deſeruire, & precibus, atque orationibus vacare debeant. Scriptum eſt enim[d]: Nemo militans Deo implicat ſe moleſtiis ſecularibus, vt poſſit placere ei, cui ſe probauit. Quod cùm de omnibus dictum ſit, quanto magis moleſtiis, & laqueis ſecularibus obligari non debent, qui diuinis rebus, & ſpiritualibus occupati, & ab eccleſia recedere, & ad terrenos, & ſeculares actus vacare non poſſunt? Cuius ordinationis, & religionis formã Leuitæ prius in lege tenuerũt[e], vt cùm terrã diuiderent, & poſſeſſiones partirentur vndecim tribus, Leuitica tribus, quæ tẽplo & altari, & miniſteriis diuinis vacabat, nihil de illa diuiſionis portione perciperet, ſed aliis terrã colentibus, illa tantũ Deum coleret, & ad victum, atque alimentum ſuũ ab vndecim tribubus, de fructibus, qui naſcebantur, decimas acciperet. Quod totum fiebat de authoritate, & diſpoſitione diuina, vt, qui operationibus diuinis inſiſtebant, in nulla re auocarentur, nec cogitare, aut agere ſecularia cogerentur. Quæ nunc ratio, & forma in clero tenetur, vt qui in Eccleſia Domini ad ordinationem clericalẽ promouentur, nullo modo ab adminiſtratione diuina auocentur, neque moleſtiis, & negotiis ſecularibus alligẽtur, ſed in honore ſportulantiũ fratrum tanquã decimas ex fructibus accipiẽtes, ab altari, & ſacrificiis nõ recedant, & die ac nocte celeſtibus rebus, & ſpiritualibus ſeruiant[f]. Quod Epiſcopi anteceſſores noſtri religioſè cõſiderantes, &

c circa an. Dn. 254.

Quibus vacare debeant clerici.

d 2. Timot. 2.

e Ioſue 13.

Leuitæ quibus olim vacare debebant.

Clerici ab adminiſtratione diuina nõ ſunt auocandi.

f c. his. qui. 21. q. 3.

& ſalubriter prouidentes, cenſuerunt, nequis
excedens ad tutelam, vel curam, clericum
at ſi quis hoc feciſſet, non offerretur pro eo,
Pro eo orandũ non eſt, qui ab altari clericos auocat. ficium pro dormitione eius celebraretur. Neque
ad altare Dei meretur nominari in ſacerdotum
qui ab altari ſacerdotes, & miniſtros ſuos Leui
a *d. c. Cyprian.* care voluit[a]. Et ideo Victor cùm contra formam
in cõcilio à ſacerdotibus datam Geminium
presbyterum auſus ſit actorẽ conſtituere, non
pro dormitione eius apud vos fiat oblatio,
catio aliqua nomine eius in eccleſia frequen
cerdotum decretum religioſè, & neceſſariè
b *cap. neque diſt. 88.* uetur à nobis[b]. Simul & cæteris fratribus
plum, ne quis ſacerdotes, & miniſtros Dei
& eccleſiæ vacantes ad ſeculares moleſtias
Obſeruari enim de cætero poterit, ne vltra
ca perſonam clericorum, ſi, quod nunc factum
c *c. fin. 21. q. 3.* rit vindicatum[c].

Legitimam verò tutelam olim ſecundum
lis diſpoſitionem clerici ſuſcipere debebant.
à prædicta Synodo Chalcedonenſi excuſ
fortè legibus ad minorũ ætatis tutelas, ſiue
inexcuſabiles attracti ſecularibus negotiis,
d *d. c. peruenit, et ibi gloſ. diſt. 86.* ſionibus ſe immiſcerent[d]. Quia vbi ſucceſſio
tur emolumentum, ibi & tutelæ onus eſſe debet
e *lib. 1. inſtit. tit. de legit. patron. tit. ſ. tutela datiua.* tiuam verò tutelam ſuſcipiebant pietatis
eam ab Epiſcopo ſuo delegabantur[f]. Quod &
profiteri, & teſtari videtur Gelaſius Papa
f *arg. d. c. peruenit. c. Epiſcopus. 4. diſt. 88.* Epiſcopo ſcribens[g]: Defenſionis, inquit, prop
latis auxilio, & qui ſuis actibus adeſſe pro
g *cap. defenſionis, diſt. 87.* mitate non poſſunt, exoratum Pontificem
uenire. Quia pupillis & viduis tuitionem etiam
tas iuſſit impendi. Et ideo Maximo, & la
ricalis officij, qui ſe ſolatio parentum, vel pro
rum aſſerunt deſtitutos, auxilium ex noſtra
ne præſtabis: vt aduerſus improbitates aduer
ſuorum protecti, tuæ executionis niſu noxia
ta non ſentiant. Rurſus idem Gelaſius aliis
h *c. licet. diſt. 87.* Epiſcopis in hæc verba ſcripſit[h]: *Licet omni*
bis ſperantibus non debeamus, in quantum po

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

denegare: plus tamen viduarum, & orphanorum cauſas impenſius ducimus exequendas. Quas tueri à nobis, vel ab omnibus diuina manifeſtat aſſertio. Si quæ verò clerici pietatis, & religionis intuitu pupillorum tutelam, vel curam ſuſceperant, iſti minimè rationibus tutelaribus ſeu curationibus obnoxij erant. Graue enim atque iniquũ eſſe Imperatoribus viſum erat [a], calumniis quorundam (ſi ita fortè contingeret) machinationibus eos vexari, qui propter timorem Dei parentibus, atque ſubſtantiis deſtitutos minores ſuſtentare, ac pia affectione paterna educare feſtinarent.

a *l. orphanotrophos. C. de Episc. & cler.*

Poſtea verò Imperatores, licet pium & religioſum tutoris & curatoris ſit officium [b], animaduertentes clericorum ordini, & vocationi magis conuenire, ne occaſione illius ſecularibus negotiis ſe immiſcerent; ſed illis potius Dei omnipotentis officiis deſeruirent, & apud ſacroſanctas eccleſias permanerent, illos ſuis conſtitutionibus ab hoc tutelæ, & curationis onere atque officio ſuſcipiendo exemerunt. Vnde hæc Martiani, & Leonis Imperatorum promanauit lex [c]: Generaliter ſancimus omnes viros reuerendiſſimos Epiſcopos, necnon preſbyteros, diaconos, & ſubdiaconos, & præcipuè monachos (licet non ſint clerici) immunitatem ipſo iure omnes habere tutelæ, ſiue teſtamẽtariæ, ſiue legitimæ, ſiue datiuæ: & non ſolùm tutelæ eos eſſe expertes, ſed etiam curæ, non ſolùm pupillorum, & adultorum, ſed & furioſi, & muti, & ſurdi, & aliarũ perſonarum, quibus tutores, vel curatores à veteribus legibus dantur. Eos tamen clericos & monachos huiuſmodi habere beneficium ſancimus, qui apud ſacroſanctas eccleſias, vel monaſteria permanẽt, non deuagantes, neque circa diuina miniſteria deſides, cùm propter hoc ipſum beneficium indulgeamus, vt omnibus aliis derelictis, Dei omnipotentis miniſteriis inhæreant. Et hoc non ſolùm in vetere Roma, vel in hac regia ciuitate, ſed & in omni terra, vbicumque Chriſtianorũ nomen colitur, obtinere ſancimus.

b *d. l. orphanotrophos.*

c *l. generaliter. C. de Episc. et cler. c. generaliter. 16. q. 1.*

A tutela & curatela eximuntur clerici.

Iuſtinianus verò noſter ſimilem pro cleri libertate, & immunitate à ſecularibus negotiis huiuſmodi, edidit his verbis conſtitutionem [d]: Dei amantiſſ. Epiſcopos, & mona-

d *in nouell. cõſtit. 23. & authen. presbyteros C. de Episc. & cler.*

monachos nulla lege tutores, aut curatores cuiuſcum-
que perſonæ fieri concedimus. Presbyteros autem,
diaconos & ſubdiaconos, ſi iure, ac lege cognationis
tutelam, aut curam vocentur, eiuſmodi munus ſubi-
re concedimus: ſi tamen infra menſes quatuor
numerandos, ex quo vocati ſunt, apud competentem
iudicem ſcripto declarauerint, id ſe munus propria vo-
luntate ſuſcepiſſe: Et ſi (vt probabile eſt) eorum a-
hoc fecerit, nullum ex hoc præiudicium circa ...
telam, aut curam ſuſtineto. Sed neque ſuſceptorem
exactorem publicarum contributionum, aut con-
rem vectigalium, vel alienarum poſſeſſionum, a-
ratorem familiæ, aut diſpenſatorem, aut pro-
rem litis, aut fideiuſſorem pro his cauſis eſſe Epi-
aut œconomū, aut cuiuſcumque gradus al-
cum, aut monachum cōcedimus, ſiue ſuo, ſiue
aut monaſterij nomine id ſubeat, ne per hanc
ſacris ædibus infligatur damnum.

An vitæ & honeſtati eccleſiaſticorum conueniat in ſecula-
curiis verſari. CAP. IIII.

CVm ex prædictis tam Pontificum, Concilio-
& ſanctorum Patrum, quàm Imperatorum
ſtitutionibus, decretis, & ſententiis ...
euidens ſit, clericos ſe negotiis ſecularibus im-
& immiſcere non poſſe; ſed, illis omnibus relictis,
ſpecialiter de iure permittatur) debere Dei ...
tis inhærere, & deſeruire miniſteriis, atque ſacri-
apud eccleſias ſuas permanere: Mirum profectò ...
tione, & modo introductum ſit, & ab imme-
tempore hactenus à Superioribus toleretur, quod
ſiarum, & monaſteriorum Prælati, & alij eccle-
in Principum, atque Regum, imò & in inferio-
riis aſſidue verſentur, & nonnulli frequentius, ...
tius in illis videantur, & degant, quàm in ipſis
cleſiis: cùm tamen omnes eccleſiaſtici, & maxime
lati in eccleſiis ſuis perpetuò reſidere teneantur
diuerſis in locis ſuprà ex Pontificum quoque, ...
ctorum Patrum, necnon Conciliorum, ſed præ-
Tridentini decretis, conſtitutionibus, canonibus,

Clericorum cōuerſatio in ſecularibus curiis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN